

Posudek oponenta disertační práce

Student: Mgr. Radka Vacová
 Název práce: Vyživovací povinnost k dětem
 Studijní obor: PrF 6801V011 OBCP Občanské právo
 Studijní program: Teoretické právní vědy
 Oponent disertační práce: Prof. JUDr. Zdeňka Králíčková, Ph.D.
 Pracoviště: Katedra občanského práva Právnické fakulty
 Masarykovy univerzity

I.

Výsledky práce (včetně komentáře o publikaci výsledků nebo jejich přijetí k publikaci a hodnocení, zda přináší nové poznatky)

Posuzovaná disertační práce představuje kvalitní výsledek přípravné práce a usilovného výzkumu studentky, ze kterého je patrná schopnost samostatné tvůrčí činnosti za využití vícejazyčných pramenů. Studentka svým dílem prokázala schopnost zpracovat ucelenou část problematiky daného studijního oboru. Vlastní přínos studentky je nepochybný. Disertační práce tak splnila sledovaný cíl studia a vlastní cíle autorky. Jde-li o publikační činnost studentky ve vazbě na téma, podává se zejména z příslušné poznámky pod čarou (č. 11, str. 13).

Úvodem lze předznamenat, že posuzovanou práci je možné považovat – jde-li o její název i koncepci – za významný počín nejen pro studijní program, v rámci kterého byla zpracovávána, ale i pro familiaristiku. Vítám, že si autorka pro svoji disertační práci zvolila téma, které zohledňuje – mimo jiné – v široké míře problematiku výživného, byť je zaměřena především na vyživovací povinnost k dětem. Oceňuji, že do práce autorka začlenila samostatnou kapitolu věnovanou úvahám de lege ferenda, a to i ve vazbě na legislativní vývoj v evropských zemích.

II.

Aktuálnost zpracovaného tématu

Problematika vyživovací povinnosti, resp. práva na výživné v rámci závazkového práva rodinného je nejen v Česku a na Slovensku, ale i v evropském kontextu velmi aktuální. S růstem životní úrovně obyvatel, ale i s novými jevy, jako je feminizace chodby a obchod s chudobou apod., se kladou nové otázky. Ale nejen ve vazbě na diverzifikaci majetkových poměrů v rodinách stojí teorie i praxe před mnoha dilematy. Ústavní soudy i obecné soudnictví se musí zabírat problematikou velmi vysokých příjmů, limity výše výživného, jeho účelem, objektivizací, vyvažováním práv povinného a oprávněného, resp. dlužníka a věřitele. V praxi dochází k mnoha „kolizím“, které je třeba řešit. V neposlední řadě s danou problematikou souvisí i otázka efektivního vymáhání výživného, ale i tzv. černé práce, tzv. odklánění či zatajování příjmů apod.

Autorka se ve své disertační práci zabírá poměrně širokým spektrem otázek souvisejícím s vyživovací povinností především podle české právní úpravy, která v této oblasti prošla poměrně významnými změnami. Zejména přijetí nového občanského zákoníku a zákona o zvláštních řízeních soudních představuje výzvu. S ohledem na komplexnost problematiky je

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

možné dodat, že zvolené téma je náročné, pro disertační práci vhodné. Oceňuji i mezinárodní kontext dané problematiky a začlenění poměrně kontroverzních aspektů daného tématu, kupř. náhradního neboli zálohovaného výživného.

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Práce je vhodně strukturována. Autorka postupuje od obecného k zvláštnímu. Po poměrně obsáhlém úvodu, ve kterém představuje své cíle, výzkumné otázky a hypotézy, se věnuje vybraným dílčím aspektům vyživovací povinnosti k dětem. Jak již bylo řečeno, nevyhýbá se ani poměrně kontroverzním věcem. To vše zpracovává tvůrčím způsobem i ve vazbě na judikaturu, zejména Ústavního soudu. Metody práce byly zvoleny vhodně, resp. vedly k vytýčeným cílům.

IV.

Připomínky k textu

Nemám významnějších připomínek. Kladu si však otázku, proč se autorka na některých místech výrazně odklání od tématu, kupř. jde-li o náhradní mateřství (str. 29). Závěr práce je hodnotící. Jde-li o soupis literatury, učebnice rodinného práva nepatří do monografií (str. 126).

V.

Jazyková a grafická úroveň

Práce je přehledná, formálně odpovídá normě. Autorka používá odborný jazyk. Vyjadřování je kultivované, zásadně bez zbytečných laických pojmu.

Jde-li o dílčí výtky, mám za to, že v disertační práci by nemělo být příliš mnoho přímých citací (např. str. 26) a Ústavní a Nejvyšší soud by měly být označovány řádně (str. 53).

VI.

Otázky k obhajobě

U obhajoby nechť se autorka zaměří – mimo jiné – na problematiku úvah de lege ferenda ve vazbě na nové společenské jevy (minimální a maximální výživné? objektivizace výživného? zásada vyšetřovací u zletilých nezaopatřených dětí? náhradní, resp. zálohované výživné anebo efektivní výkon rozhodnutí?). Dále nechť se zamyslí nad relativní novinkou našeho právního řádu „neplatíš - nejedíš“ (nekoncepční opatření či užitečný nástroj? nežádoucí duplicita ve vazbě na úpravu ve dvou zákonech? motivační či sankční charakter?). Jaký je názor autorky na možnost jednorázových plateb výživného, kupř. jde-li o úhradu ročního kurzového, nákladné zdravotní pomůcky apod.?

VII.
Předepsaná formulace závěrů:¹

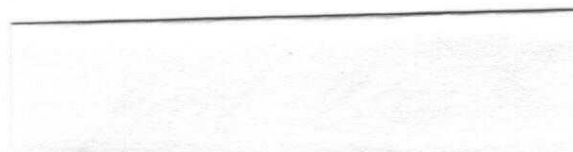
Autor ve své disertační práci

- ☒ **prokázal** schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru
☐ **neprokázal** schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru

Práce

- ☒ **splňuje** požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru.
☐ **nesplňuje** požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru.

V Brně dne 09.07.2019

Podpis oponenta

¹ Posudek, který neobsahuje předepsané explicitní závěry, nemůže být akceptován.